

Μιά περιήγηση στη Βιβλιοθήκη Κ. Α. Ψάχου...

Μ' αυτόν τον άπλο τίτλο θελήσαμε νά περιγράψουμε μιάν έξισου άπλή έκδήλωση, μιάν έκδήλωση στην όποία έχουμε την έξαιρετική τιμή νά σās καλοσωρίζουμε άπόψε...

Άπλότητα κυριαρχεί γύρω μας, έστω κι αν πολλές φορές αδυνατούμε νά τó αντιληφθούμε. Δέν ύπάρχει μεγαλειό εκεί πού δέν ύπάρχει άπλότητα, καλοσύνη και άλήθεια, είχε πει ó Λέων Τολστόι. Στόν άκαδημαϊκό χώρο έχουμε δυστυχώς την τάση νά διολισθαίνουμε πρós μία μετατροπή αυτής της άπλότητας σέ οίονει σύνθετη πολυπλοκότητα. Ó Άμερικανός συγγραφέας Charles Bukowski παρατήρησε εύστοχα πώς ó διανοούμενος λέει κάτι άπλο με δύσκολο τρόπο· ενώ ó καλλιτέχνης λέει κάτι δύσκολο με άπλο τρόπο.

Έτσι, άπόψε θα ήθελα, μακριά από άκαδημαϊκά στεγανά και τυποποιήσεις, νά μιλήσω άπλά· θα εύχόμουν, σαν τόν ποιητή, νά μου δοθει έτούτη ή χάρη! Τί νά πρωτοπώ όμως από τά ειρημένα και άξιόμνητα, τί νά έξιστορήσω από τά ιστορημένα και άξιάκουστα, τί νά προβάλλω από τά προβεβλημένα και άξιοσπούδαστα ή τί νά εκλέξω από τά εκλεκτότερα και άξιοζηλα;

Πιάνομαι και πάλι από την άπλότητα: οί πιο σπουδαίες άλήθειες είναι οί πιο άπλες και αυτό ισχύει και για τούς πιο σπουδαίους άνθρώπους (Julius Charles Hare, 1795-1885, Άγγλος θεολόγος & Κληρικός). Ένας τέτοιος άπλος άνθρωπος ήταν άκριβώς και ó Κ.Α.Ψάχος:

Η όγδοντατριάχρονη πορεία της ζωής του άποδείχθηκε πολυκύμαντη. Κινήθηκε μεταξύ της έρατεινής Ανατολής (άφειτηρία ή γενέτειρά του, τó Μέγα Ρεϋμα Βοσπόρου στην Κωνσταντινούπολη) και της μητροπολιτικής Ελλάδας (κατάπαυσή του τó των Αθηνών κλεινό άστν). ή σημειολογία (γεωγραφική, ιστορική, πολιτισμική και κυρίως μουσική) αυτού του δίπολου χαρακτήριζε, πιστεύω, ισόβια όλόκληρη την ύπαρξή του. Όρφανός από μικρός στράφηκε άρχικά στο συγγενικό του περιβάλλον. Ό θεός του, Δημήτριος Παπαδόπουλος, «πεπρoικισμένος διά φωνής γλυκυτάτης και φαντασίας μουσικής άπαραμίλλου», τόν προσανατόλισε πρós τόν εκκλησιαστικό χώρο, πρós τή σπουδή της ψαλτικής τέχνης· «ύπήρξεν δι' έμέ ó θεός μου αυτός –παραδέχεται άργότερα ó ίδιος– ό

πρῶτος καὶ μόνος διδάσκαλος τοῦ ὕφους καὶ τῆς ἐκτελέσεως, ἅμα δὲ καὶ ὁ ἀκούσιος ὁδηγός μου εἰς τὸ ζήτημα τῆς ρυθμικῆς ἐκτελέσεως, χωρὶς νὰ γνωρίζη καὶ ὁ ἴδιος πῶς». Γιὰ τὴν περαιτέρω γνωσιολογικὴ ἐξέλιξη καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ ἀνέλιξή του ἀναζήτησε ἀπεγνωσμένα τὴ στήριξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν καὶ τῶν διδασκάλων του· δυστυχῶς, ὅμως, οὐδέποτε τὴν ἔλαβε. Αναγκάστηκε, τελικά, νὰ βασισθεῖ στὶς προσωπικὲς του δυνάμεις· σὲ μεταγενέστερο βιογραφικὸ του σημείωμα –ἢ σύνταξη τοῦ ὁποίου πρέπει μᾶλλον νὰ ὀφείλεται στὸν ἴδιο– παρατηρεῖται: «Τὰς ἀρχὰς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Θεοδώρου Μαντζουρανοῦ, διδασκάλου τῆς Μουσικῆς, ἐν τῇ ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἰδρυθείσῃ Ἱερατικῇ Σχολῇ, ἧς καὶ τρόφιμος ὁ κ. Ψάχος ὑπῆρξεν, εἰσαχθεὶς ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ τῇ προστασίᾳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ καὶ νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Ἐκτὸς τοῦ διδασκάλου τούτου οὐδένα ἄλλον ἔσχεν τοιοῦτον ἐν τῇ μουσικῇ ὁ κ. Ψάχος, ἀλλὰ μόνος διὰ τῶν ιδίων του μελετῶν ἐτελειοποιήθη ἐν τῇ μουσικῇ τέχνῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε λίαν ἐνωρὶς νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ μουσικὴ ιδιοφυΐα του παρὰ τῶν συγχρόνων του». Μόνος προστάτης καὶ εὐεργέτης του ἀπέβη ὁ μνημονευθεὶς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ', χωρὶς τὴν καθοριστικὴν μεσολάβησιν τοῦ ὁποίου (φέρεται ὅτι μὲ προσωπικὴν του παρέμβαση ἐνεγράφη, ὡς ὑπεράριθμος, στὴν ἐπισημανθεῖσα ἱερατικὴ σχολὴ τῆς Κωνσταντινούπολης) ἡ τύχη τοῦ γιοῦ ἐνὸς ζαχαροπλάστη ἀπὸ τὸ Μέγα Ρεῦμα τοῦ Βοσπόρου θὰ μᾶς ἦταν, ἴσως, ἄγνωστη...

Εἰδικότερα βέβαια μᾶς ἐνδιαφέρει ἀπόψε ἐδῶ ἡ συλλογὴ ποὺ ὁ Ψάχος δημιούργησε, ὑπὸ συνθήκες τὰ ἀκριβῆ περιστατικὰ τῶν ὁποίων λανθάνουν (ἐκτὸς τῶν ἄλλων) καὶ στὰ κατάλοιπα τῆς Βιβλιοθήκης του καὶ ἀναμένουν ἀκόμη τὴν ἀκριβῆ ἀποτίμησιν τοῦ μελλοντικοῦ ἐρευνητῆ. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ, μιὰ συλλογὴ ἀπὸ σπαράγματα, μουσικὰ χειρόγραφα, ἔντυπα μουσικὰ βιβλία, ἄλλα μουσικολογικά, φιλολογικά ἢ καὶ ποικίλης ὕλης δημοσιεύματα, περιεβλήθη πολὺ νωρὶς ἀπὸ μιὰν ἀχλὺ θρύλου, ἐνὸς θρύλου ποὺ ἰσορροποῦσε ἑτεροβαρῶς μεταξὺ μύθου καὶ πραγματικότητος, μὲ τὴν πλάστιγγα νὰ γέρνει ἀνηλεῶς (καὶ δυστυχῶς, γιὰ τοὺς ρομαντικότερους ἐξ ἡμῶν) πρὸς τὴν πεζὴν μεριὰ τῆς δεύτερης. Γνωρίζαμε γι' αὐτὴν τὴ συλλογὴ, κυρίως ἀπὸ δημοσιευμένους ἀπτῆς πληροφορίας τοῦ Γεωργίου Χατζηθεοδώρου, καθὼς καὶ ἀπὸ δευτερογενεῖς ἀναφορὰς τοῦ Μάρκου Δραγουμή ἢ τῆς Κυριακῆς Μαμώνη. Τὴν ψαύσαμε ὅμως ἰδίαις χερσίν, ὅταν ὁ ὑποφαινόμενος καὶ οἱ συνάδελφοι Δημήτρης Μπαλαγεώργος καὶ Φλώρα Κρητικῆ, ποδηγούμενοι ἀπὸ τὸν καθηγητὴ

Γρηγόριο Θ. Στάθη, επισκεφθήκαμε σὲ μιὰ σειρά 6 ἐπισκέψεων (πραγματοποιηθεισῶν, συγκεκριμένα, κατὰ τὴν 1^η, 2^α, 5^η, 9^η, 11^η καὶ 15^η Μαρτίου τοῦ ἔτους 1991) τὴν οἰκία τοῦ Ψάχου στὴ Νέα Σμύρνη, ὅπου καὶ καταγράψαμε, ταξινομήσαμε καὶ καταλογογραφήσαμε τὸ τμήμα τῶν ἐντύπων βιβλίων· 1300 περίπου τόμοι ἐντύπων μουσικῶν ἢ μὴ βιβλίων καταγράφηκαν τότε σὲ δελτία, ποὺ ταξινομήθηκαν σὲ ἕξι ἐνότητες [: *Βιβλία Κ.Α.Ψάχου / Θεωρητικὰ τῆς μουσικῆς ἀπὸ 1832 ἕως 1948 / Ἐντυπα μουσικὰ βιβλία ἀπὸ 1820 ἕως 1939 / Ἀχρονολόγητα βιβλία διάφορα / Ἐντυπα βιβλία διάφορα ἀπὸ 1675 ἕως 1899 / Ἐντυπα βιβλία διάφορα ἀπὸ 1900 ἕως 1911*] καὶ χρησίμευαν βοηθητικὰ γιὰ τὴν προσπέλαση αὐτῶν τῶν ἐντύπων μέχρι τὴν μὲ σύγχρονο βιβλιοθηκονομικὸ ἐργαλεῖο ἠλεκτρονικὴ πλέον ἀποδελτίωση τῆς βιβλιοθήκης.

Ἡ ἴδια αὐτὴ συλλογὴ περιήλθε ἀπὸ τὸ ἔτος 1996 στὸ Τμήμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, μὲ ἄοκνη μέριμνα καὶ ἀνύστακτη σχετικὴ φροντίδα τοῦ καθηγητῆ Γρηγορίου Στάθη καὶ τὴν ὀλόθυμη συγκατάνευση τῶν τότε πρυτανικῶν ἀρχῶν. Ἦταν, θυμᾶμαι, Φεβρουάριος τοῦ ἔτους 1996, ὅταν ὡς μέλος τριμελοῦς ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν παραλαβὴ τῆς βιβλιοθήκης ἐπισκέφθηκα γιὰ μιὰν ἀκόμη φόρα τὴν οἰκία Ψάχου στὴ Νέα Σμύρνη. Μέσα σὲ δύο μέρες τότε (τὴν 20^η καὶ τὴν 21^η τοῦ μήνα) συσκευάσαμε καὶ παραλάβαμε ὅλο τὸ ὑλικό, ὑπογράφοντας μαζὶ μὲ τὸν καθηγητῆ Γρ. Θ. Στάθη καὶ τὸν ἀείμνηστο Γεώργιο Ἀμαργιανᾶκη καὶ σχετικὸ πρωτόκολλο παράδοσης καὶ παραλάβης τῆς βιβλιοθήκης.

Ἐκτοτε, ἡ *Βιβλιοθήκη Κ.Α.Ψάχου* στεγάστηκε καὶ φιλοξενεῖται ὡς σήμερα εὐλαβικὰ στὸν χῶρο ποὺ βλέπετε. Κι εἶναι ἴσως ἐνδεικτικὸ ὅτι αὐτὸς ὁ προστατευμένος χῶρος μοιάζει ἔντονα σὰν ἄλλο «ἱερό», σὰν τὸ «ἅγιο βῆμα» τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν, ἓνας χῶρος ὄχι ἄβατος καὶ ἐσφραγισμένος τοῖς ἐρευνῶσι, ἀλλ' ἓνας χῶρος ὅπου οὐδεὶς ἀμύητος εἰσέρχεται...

Καὶ ἤδη εἰσῆλθαν σ' αὐτὸν τὸν χῶρο καὶ δούλεψαν καὶ ἐρευνῆσαν ἱκανοὶ νέοι ἐκκολαπτόμενοι ἐπιστήμονες, πολλοὶ ἤδη διδάκτορες καὶ πανεπιστημιακοὶ δάσκαλοι, ποὺ δαψιλῶς μνημονεύουν καὶ τοῦ χώρου καὶ τῶν τεκμηρίων του στὰ δημοσιευμένα ἢ καὶ ἀδημοσίευτα κείμενά τους. Ἐρευνητὲς ὄχι μόνο τοῦ βυζαντινομουσικολογικοῦ χώρου, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι, ὀρμώμενοι ἀπὸ τὰ ἄλλα μουσικολογικὰ γνωστικὰ ἀντικείμενα ἢ

προερχόμενοι ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν εὐρύτερο χῶρο τῶν λεγόμενων ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν...

Στὸν ἴδιο αὐτὸν χῶρο πραγματοποιοῦνται πλέον πολλὰ ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ Τμήματος, ιδιαίτερα τὰ τοῦ ὑποτομέα τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, πράγμα πού τὸν καθιστᾷ κέντρο καὶ σημεῖο ἀναφορᾶς κάθε σχετικῆς μας δραστηριότητος.

Σκέφτομαι: εἶναι παροντικά δημιουργικὸ καὶ μεταφυσικὰ ὄνειρικό οἱ φοιτητές μας νὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρία νὰ ἀκοῦν καὶ νὰ συμμετέχουν σὲ μαθήματα ὄχι καθεύδοντες «ὑπὸ μανδραγόρα», ἀλλὰ ἀναπαυόμενοι στὸν ἥσκιο μεγάλων δασκάλων τῆς ψαλτικῆς τέχνης. Φρονῶ ὅτι κάθε βιβλίον οἶονεὶ μιλάει ἀρθρώνοντας διδαχὴ λυσιτελεῖ καὶ πολύτιμη· πιστεύω ὅμως ὅτι ιδιαίτερα τὰ μουσικὰ βιβλία, ἐκεῖνα τὰ βιβλία ὅπου μὲ ὅποιοιδήποτε τρόπο καὶ μέσο καταγράφεται, ἀποτυπώνεται, ἐγκιβωτίζεται μουσική, ἐκεῖνα τὰ βιβλία ὄχι ἀπλὰ ἔχουν φωνὴ καὶ μιᾶνε, ἀλλ' ἔχουν χάρισμα φωνητικὸ θεσπέσιο καὶ τραγουδάνε τραγούδια, μαζί καὶ τὸ τραγούδι τῆς ψυχῆς κάθε πονήσαντος καλλιτέχνη· αὐτὸς εἶναι ἕνας ἦχος-ἀπόηχος πού, χωρὶς νὰ παραλογίζομαι, ἀποπειρῶμαι πάντα νὰ ἐνωτισθῶ.

Καὶ τί ἄλλο θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ἐνωτισθεῖ εἰσερχόμενος στὸν χῶρο αὐτῆς τῆς βιβλιοθήκης ἂν ὄχι τὶς φωνές τέτοιων δασκάλων; θὰ ἔκλινε τότε τὸ γόνυ ὑποκλινόμενος στὴν ἡγεμονικὴ ψαλτικὴ δεινότητα τοῦ πρωτοψάλτου Ἰωάννου καθὼς θὰ τὸν ἄκουγε νὰ διαλέγεται μουσικὰ μὲ τὸν ἠδύμολπο λαμπαδάρῖο του Δανιήλ· θὰ διέκρινε βέβαια ματιές περιέργες ἀνάμεσα στὸν α' δομέστικο, τὸν ἀπλοῦν ἀλλὰ σοφὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν ὁμότεχνό του β' δομέστικο Πέτρο, ὅμως θὰ τὶς παρέκαμπτε ἀπομένοντας ἐνεὸς καὶ βραδύγλωστος μπροστὰ στὴν ἀνυπέρβλητη μουσικὴ ἰδιοφυΐα τοῦ τελευταίου· θὰ τὸν ἔβλεπε παράλληλα νὰ παραδίδει συστηματικὲς νοθεσίες στὸν μαθητὴ του Πέτρο τὸν Βυζαντινὸ καὶ θὰ θαύμαζε τὴν φιλοπονία ἐκείνου νὰ τὶς θησαυρίζει ἄμεσα καὶ ἐπιμελέστατα σὲ χειρόγραφα του καλλιεπέστατα· τὸ εὐλογο παράπονο τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα τοῦ Χίου θὰ σκίαζε λίγο τὴν πασίδηλη λαμπρότητα τοῦ ἐγχειρήματος τῶν τριῶν δασκάλων, πού ἀνενόχλητοι, καὶ ὑπὸ ἰσχυρὴ πατριαρχικὴ προστασία, κωδικοποιούσαν τὴν νέα μέθοδο· καὶ ἰδού· τίποτε πλέον δὲν θὰ τὸν ἐμπόδιζε νὰ δεῖ τὸν Χρῦσανθο νὰ ἀποπειρᾶται πρωτόλειες ἀναλυτικὲς δόκιμες πάνω στὴ σημειογραφία, τολμώντας νὰ παρασημάνει ιδιαίτερα καὶ τὸν ρυθμὸ τῆς μελωδίας· σχεδὸν θὰ ἴδρωνε μαζί μὲ τὸν Γρηγόριο, βλέποντας τὸν σκυμμένο

νυχθημερόν πάνω από πληθώρα ανοικτών μουσικῶν χειρόγραφων, νὰ τὸν καίει ὁ πυρετὸς τοῦ πῶς νὰ γυρίσει τὶς μελωδίες ἀπὸ τὴν παλιὰ στὴ νέα γραφή· ὄντως· ὁ εὐαίσθητος, ὁ ὑποψιασμένος, ὁ μεμνημένος μουσικὸς ποὺ εἰσέρχεται στὴ Βιβλιοθήκη Κ.Α.Ψάχου δέχεται μυστικῶς καταϊγισμό μουσικῆς πληροφορίας· ἀκούει ὅλες αὐτές, μαζὶ καὶ μὲ τόσες ἄλλες, φωνές νὰ καλοφωνοῦν καὶ μονοφωνοῦν, κάποτε νὰ ἐνώνονται καὶ σὲ χορὸ ἰδεατὸ καὶ ἰδανικό· κι ἀνάμεσά τους, ὁ προσεκτικὸς ἀκροατῆς τῶν ἀνηκούστων καὶ θεατῆς τῶν ἀθεάτων θὰ προσέξει σίγουρα καὶ τὴν ὁμορφὴ καὶ γραφικὴ φιγούρα τοῦ Ψάχου· ἄλλοτε νὰ ἰσοκρατεῖ, ἄλλοτε νὰ ψάλλει κι ἄλλοτε νὰ κρατᾶ σημειώσεις· μιὰν ἀτελείωτη σειρὰ ἀπὸ σημειώσεις· σημειώσεις παντοῦ· στὶς ῥες τῶν χειρογράφων, σὲ κάθε σημεῖο τῶν ἐντύπων μουσικῶν ἐκδόσεων, σὲ χαρτάκια ποὺ παρενέβαλε μετὰ στὶς σελίδες χειρογράφων καὶ ἐντύπων, στὰ θεωρητικά, σὲ ἐφημερίδες, σὲ περιοδικά, παντοῦ· ὁ Κωνσταντῖνος Ψάχος, ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνεχῶς σημειώνει! ἄλλοτε ἐπιδοκιμαστικά, ἄλλοτε κριτικά· ἄλλοτε μὲ παιδαγωγικὴ, ἄλλοτε μὲ δηκτικὴ διάθεση· σημειώσεις κοινοποιήσιμες καὶ μὴ, πρὸς ἴδιον καὶ πρὸς κοινὸν ὄφελος· σημειώσεις ὅπου ἀποτυπώνεται ἡ ἀγωνία του, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ὁ ζήλος του, λεπτὲς πτυχὲς τοῦ χαρακτῆρα του, ἡ ἀγάπη του γι' αὐτὴν τὴ μουσικὴ τῶν Ἑλλήνων ποὺ μάθαμε νὰ τὴν λέμε *Βυζαντινὴ Μουσικὴ*· σημειώσεις μέσα ἀπὸ τὶς ὁποῖες προσωπογραφεῖται ἡ μορφή του καὶ σκιαγραφεῖται ἡ ψυχὴ του...

Ἀγαπητοὶ ὁμότεχνοι συνάδελφοι καὶ φίλοι,

Ἀπλά, λοιπόν· ἀπλὰ καὶ αὐθόρμητα κι ἀπὸ καρδιάς θελήσαμε ἀπόψε νὰ σᾶς προσκαλέσουμε σὲ μιὰν ἀλλιώτικη ἡμερίδα, ἀφιερωμένη σ' αὐτὴν τὴν περιώνυμη συλλογὴ τοῦ Κ.Α.Ψάχου. Οἱ συνάδελφοί μου θὰ ἀναφερθοῦν στὴ συνέχεια στὰ τῶν περιεχόμενων αὐτῆς τῆς συλλογῆς (στὰ ἀμιγῶς ἀφορῶντα τὴν Ψαλτικὴ Τέχνη ὁ κ. Μπαλαγεωργος καὶ στὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν κοσμικὴ ἢ καὶ τὴ λαϊκὴ διάστασή της ὁ κ. Ἀποστολόπουλος), καθὼς καὶ στὴν μέχρι τώρα γενομένη -ἐκ μέρους τόσο τοῦ Πανεπιστημίου γενικότερα ὅσο καὶ τοῦ Βυζαντινομουσικολογικοῦ ὑποτομέα τοῦ Τμήματός μας ειδικότερα- ἀξιοποίηση καὶ ἐπεξεργασία τῆς συλλογῆς, κυρίως μέσω τοῦ Συστήματος Ψηφιακῆς Βιβλιοθήκης *Πέργαμος*, στὸ ὁποῖο καὶ θὰ ἀναφερθεῖ ἡ κ. Κρητικῶ.

Κάθε παρατήρηση, ἐπισημανση καὶ ὑπόδειξή σας θὰ εἶναι ἄκρως εὐπρόδεκτη. Παρακαλῶ ιδιαίτερα, μέσα στοῦ ἐξαρχῆς προτεινόμενο κλίμα ἀπλότητας, νὰ νιώσετε ἄνετα καὶ νὰ προκαλέσετε καὶ νὰ συμμετέχετε σὲ διάλογο κόσμιο καὶ ἐκατέρωθεν ἐπικοινωνητικό, ἕνα διάλογο ποὺ εἶναι εὐκταῖο νὰ ἀναπτυχθεῖ, κατὰ προτίμηση, συνολικά, στοῦ τέλος τῆς ἡμερίδας.

Οἱ φοιτητὲς τοῦ Τμήματός μας, εἰδικότερα, ὁμάδα φοιτητῶν ποὺ ἀσχολεῖται ἐνδελεχέστερα μὲ τὰ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, θὰ μᾶς παρουσιάσουν στοῦ τέλος ἕνα ὁμορφο μουσικὸ πρόγραμμα, μὲ ὀργανικούς σκοποὺς καὶ δημοτικὰ τραγούδια ἀπὸ τὴν πλούσια σχετικὴ ἑλληνικὴ μουσικὴ παράδοση, μὲ τὴν ὁποία ὡς γνωστὸν ιδιαίτερα ἀσχολήθηκε καὶ ὁ Ψάχος.

Ἡ ἀποψινὴ ἡμερίδα, πέρα ἀπὸ τὴν ἀπλὴ εὐκαιρία μιᾶς πρώτης προσέγγισης καὶ περιήγησης στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Κ.Α.Ψάχου, ποὺ στοχεύει στὴν ἀνάδειξη καὶ παρουσίαση καὶ κοινολόγηση τῶν πραγματικῶν διαστάσεων αὐτῆς τῆς συλλογῆς καὶ στὴ δημόσια ὑπογράμμιση τῶν δυνατοτήτων προσβασιμότητάς της, ἀφορμᾶται κι ἀπὸ μιὰν ἄλλη σκοπιμότητα, ποὺ θὰ τὴν ὁμολογήσω τελευταία: στοχεύει νὰ λειτουργήσει προδρομικὰ γιὰ μιὰν εὐρύτερη σειρὰ ἀκαδημαϊκῶν καὶ ἐπιστημονικῶν καὶ ἐρευνητικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν γεγονότων, ποὺ ὁ ὑποτομέας τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν στοχεύει νὰ ὀργανώσει σὲ εὐρεῖα καὶ διεθνῆ κλίμακα σὲ τρία χρόνια: **τὸ 2016**· ἔτος ὅπου συμπληρώνονται 150 χρόνια ἀπὸ τὴν γέννηση τοῦ Κ.Α.Ψάχου καὶ 20 χρόνια ἀπὸ τὴν ἀπόκτηση τῆς περιώνυμης Βιβλιοθήκης τοῦ ἀπὸ τὸ Τμήμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν...

Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης